

Working Paper från HELA-projektet 2006:10

Deltidsarbetslöshet i stadsdelen Kista

En uppföljning av HELA-projektet "Från deltid till heltid i Kista"

Saeid Abbasian



ARBETSLIVSRAPPORT NR 2006:14

ISSN 1401-2928

Tema: Rörlighet på arbetsmarknad

Temaledare: Jan Ottosson



Förord

Denna rapport har tillkommit inom ramen för Arbetslivsinstitutets forsknings-satsning i HELA-projektet. Deltidsarbetslösheten är ett komplext samhälls-problem. Undersysselsättningen på den svenska arbetsmarknaden är ett område som innefattar ett flertal problemkomplex samtidigt som orsaksförklaringarna till denna utveckling behöver beforskas. Bakgrundsfaktorerna bakom deltidarbets-lösheten speglar förhållanden på flera olika nivåer i samhällslivet – både individer, organisationer och på ett övergripande samhällsplan. Syftet med de forskningsrapporter som publiceras är att utifrån regeringsuppdraget rörande HELA-projektets forskningsinsatser bidra med forskning kring olika aspekter rörande deltidarbetslöshetens bakomliggande orsaker och effekter utifrån ett mångvetenskapligt perspektiv.

Vetenskapliga redaktörer: professor Lars Magnusson och docent Jan Ottosson

HELA-projektet är ett samarbete mellan Arbetslivsinstitutet, Arbetsmarknads-styrelsen, Arbetsmiljöverket, JämO och Svenska ESF-Rådet. Se projektets hemsida för mer information: www.helaprojektet.com

Arbetslivsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum för arbetslivsfrågor. På uppdrag av Näringsdepartementet bedriver institutet forskning, utveckling och utbildning. Institutet har ca 450 anställda och finns på sju orter i landet. Forsk-ningen är mångvetenskaplig och utgår från problem och utvecklingstendenser i arbetslivet. En viktig uppgift är kommunikation och kunskapsspridning. För mer information, besök vår webbplats: www.arbetslivsinstitutet.se

Innehållsförteckning

Förord	
Inledning	1
Metoddiskussion och aktionsforskning	2
Datainsamling	3
Intervjuförfarandet	3
Tidigare forskning om arbetsmarknaden i Kista	4
Arbetsmarknadssituationen i Kista	7
Bakgrund till HELA-projektet i Kista	9
Vad visade enkätstudien om invandrarföretag i Kista?	12
Projektets mål och förväntade resultat	13
Genomförandet och resultaten	14
Möjligheter och hinder	18
Kombinationstjänster kan vara en möjlighet	19
Långa avstånd är ett hinder	20
Kompetensutveckling är en ytterligare möjlighet	20
Bristande ansvarstagande kan vara ett hinder	21
Samarbete mellan myndigheterna är en möjlighet	21
Några reflektioner kring genomförandet och resultaten	22
Slutsatser	24
Referenser	26
Bilaga	29

Inledning

Föreliggande rapport behandlar en uppföljning av utvecklingsprojektet "Från deltid till heltid i Kista" som pågått under perioden september 2004-september 2005, inom ramen för HELA-projektet. Bakgrunden till HELA-projektet var det stigande ofrivilliga deltidsarbetet under 1990-talet, som konstaterades i den statliga DELTA-utredningen (SOU 1999:27). Syftet med HELA-projektet har varit att beskriva, analysera och minska deltidsarbetslösheten i Sverige (a a). Inom ramen för detta projekt har i Arbetslivsinstitutets tema "Rörlighet på arbetsmarknad" sedan år 2003 bedrivits forskning kring deltidsarbetslöshet. Ett flertal forskare från olika forskningsdiscipliner och universitet i landet har medverkat (för en rapportöversikt se www.arbetslivsinstitutet.se/publikationer/ar/ar.asp).

Kista är en stadsdel i norra Stockholm. Hälften av invånarna har sina rötter i andra länder och särskilt i länder utanför Europa (USK 2005).¹ Huvudanledningen till att Kista-projektet startade var de många deltidsarbetslösa och timanställda i stadsdelen (huvudsakligen av utländskt ursprung) som stämplade och försörjde sig i kombination med olika bidragsformer. Som framgår av projektets förstudierapport (2004) kontaktade SDF Kista och Kista arbetsförmedling tillsammans HELA-projektet och sökte projektmedel. Deras ambition med detta projekt var att dels se vilka orsaker som låg bakom deltidsarbetslösheten i området, dels att vidta åtgärder för att minska dessa kostnader. Projektet beviljades medel från HELA-projektet för att under perioden september 2003- februari 2004 genomföra denna förstudie och göra en kartläggning av deltidsarbetslösa och timanställda i stadsdelen (a a). Själva projektet och arbetet kring de olika målsättningarna och förväntade resultaten började september 2004 och slutade i slutet av september 2005, efter projektets spridningskonferens.

Projektägare har varit Kista stadsdelsförvaltning, avdelning Integration Arbetsmarknad Kultur (IAK).² Projektet har från starten haft en arbetsgrupp och en styrgrupp. Arbetsgruppen har bestått av representanter från SDF Kista (närmare bestämt IAK), Försäkringskassan i Kista, Arbetsförmedlingen i Kista, en revisor från SDF Kista och en representant från IFS (Internationella företagarföreningen i Sverige).³ Styrgruppen har bestått av representanter från SDF Kista (inklusive IAK), Försäkringskassan Kista, Husby företagarförening, IFS Stockholm och återigen samma revisor från SDF Kista. Projektets ledare, som har deltagit vid båda gruppernas möten, var inledningsvis Brita Rönnqvist Nääs vilken efter fem

¹ USK står för Stockholms stads utredning och statistikkontor.

² I fortsättningen används förkortningen IAK som också flitigt används i själva stadsdelsförvaltningen. Även förkortningen SDF används i stället för Stadsdelsförvaltningen.

³ IFS hjälper endast invandrare som vill starta eget. Den ger bl a råd till potentiella företagare och gör riskbedömningar om deras blivande företag.

månader efterträddes av Eva Knutsson-Löf. Medan arbetsgruppen hade den operativa rollen i projektet, var styrgruppens uppgift att arbeta med uppföljning. Medlemmarna i styrgruppen träffades ungefär en gång i månaden.

Syftet med denna rapport är att följa upp det lokala projektet "Från deltid till heltid i Kista" samt söka eventuella möjligheter och hinder för projektet och stadsdelen när det gäller att minska deltidsarbetslösheten. Rapporten ska svara på följande övergripande frågeställningar: Hur ser situationen ut i Kista med avseende på bland annat arbetslöshet och deltidsarbetslöshet, arbetsmarknaden och näringslivsstrukturen, bidragsberoendet mm? Vad har det lokala HELA-projektet i Kista haft för målsättningar och vad har det gjort för att lösa problemet? Vilka var de eventuella möjligheterna/hindren för projektet?

Metoddiskussion och aktionsforskning

Föreliggande rapport bygger på aktionsforskningsmetodik (Action Research), en forskningsmetod som är mer etablerad i USA än i de nordiska länderna. Det är en interaktiv, handlingsinriktad och utvecklingsstödande forskning som bedrivs i samspel mellan forskare och berörda praktiker (Svensson 2002). Forskaren hjälper aktörerna/praktikerna i ett pågående utvecklingsprojekt i förbättringssyfte genom att agera tillsammans med dem. (Westlander 1999, Levin 1999). Forskaren och praktikern anses i aktionsforskning ha olika utgångspunkter när det gäller att lösa ett aktuellt problem; praktikern utgår från sin konkreta arbetssituation och sitt vardagsarbete medan forskaren utgår från sitt intresse för dennes arbetssituation. Forskaren förutsätts ha ett kritiskt förhållningssätt till praktikerns arbetssätt (Ohlsson 2002).

Inom HELA-projektet har det funnits en handlingsplan för aktionsforskningen som innebär att forskaren i hög grad är närvarande i ett utvecklingsprojekts genomförande genom samspel och dialog med aktörerna (Wahlgren 2003). Enligt regeringsbeslutet skulle utvalda projekt som beviljades medel av HELA-projektet följas och utvärderas av forskare med aktionsforskningsmetodik. Forskaren skulle bidra med process- och metodstöd, lyfta fram de problem som finns och vara bollplank och bidra med teoretiska kunskaper och egna erfarenheter av utvecklingsarbete. Aktörerna skulle däremot bidra med sina lokala kunskaper. (a a, se även Wahlgren 2005).

Gunnla Westlander (1999) har gått igenom efterkrigstidens aktionsforskning i USA och jämfört olika forskares syn på forskarens roller i en sådan forskning. Lewin som är refererad av Westlander menar t ex att forskaren i detta avseende har olika roller: rådgivande, utvärderare, försöksledare, och självständigt utför forskning i långsiktigt kunskapsperspektiv. Chein, som också är refererad av Westlander nämner fyra varianter av en aktionsforskare: hon är diagnostisk dvs. lämnar sin analys till praktikerna för ett agerande, hon samverkar fortlöpande

med praktikerna, hon följer och protokollerar händelsekedjan i det pågående projektet, och slutligen hon experimenterar.

I min aktionsforskning kring det pågående utvecklingsprojektet i Kista har jag agerat utifrån flera av de ovan nämnda funktionerna/rollerna. Jag har samverkat fortlöpande och i stor utsträckning med arbetsgruppen och styrgruppen, följt projektet från starten och protokollerat händelsekedjan i långsiktigt kunskapssyfte, och delvis utvärderat det. Min utvärderarroll bygger på att både styrgruppen och arbetsgruppen från början hade bestämt sig för att föreliggande rapport också skulle ligga till grund för utvärdering av projektet. Därför har denna rapport också ett inslag av utvärdering. Jag har närvarat vid nästan alla arbetsgruppens och styrgruppens ordinarie möten samt informationsmöten med projektdeltagare och lokala småföretagare (totalt drygt 20 tillfällen). Utöver detta deltog jag i några andra extra möten med arbetsgruppen och i samband med de anordnade aktiviteterna för projektdeltagare. Vid möten inom projektet lämnade jag synpunkter och diskuterade relevant forskning rörande problemen i Kista.

Datainsamling

Både kvalitativa och kvantitativa metoder har använts i denna rapport. Jag har genomfört personliga intervjuer med sex deltidsarbetslösa och timanställda som deltagit i projektet och tre e-postintervjuer med tre ansvariga i projektet. Dessa tre består av projektledaren från SDF Kista, en handläggare från Arbetsförmedlingen i Kista samt en handläggare och handledaren på avdelningen IAK på SDF Kista. Syftet med samtliga personliga intervjuer har varit att dels se problemet från olika håll, dels lyfta fram sådant som kan utgöra möjligheter att minska detta problem. Jag har också använt mig av den enkätundersökning som gjordes av handläggaren på IFS samt hennes redovisningsrapport till styrgruppen, samt förstudierapportens uppgifter om de privata och offentliga arbetsgivarna. Det hade varit intressant att komplettera enkätundersökningen med intervjuer med småföretagare i området, samt med några privata och offentliga arbetsgivare. Tyvärr räckte inte tiden till detta. I övrigt har jag använt projektets olika handlingar, och en del relevanta litteraturstudier. Vidare har jag använt statistiskt material från olika håll; dels från SDF Kista och Kistaprojektets hemsida, dels via Stockholms stads utrednings- och statistikkontor (USK), dels från Länsarbetsnämnden. Som bakgrund till studien gjorde jag inledningsvis en statistisk undersökning om Stockholm stads olika stadsdelar med avseende på arbetsmarknaden.

Intervjuförfarandet

Intervjuer med sex projektdeltagare genomfördes under vår och tidig sommar 2005 i Kista. De tog 45-60 minuter vardera och bestod av 11 frågor som samtliga intervjuade svarade på (se bilagan). Jag hade för avsikt att genomföra tolv

intervjuer, men av olika skäl, främst svårigheter att få hjälp att komma i kontakt med lämpliga personer att intervjua, fick jag nöja mig med sex intervjuer. En av IAK-handläggarna hjälpte mig emellertid genom att fråga sina klienter om de ville ställa upp på intervju, samt boka tid för intervjuerna. Jag önskade intervjua personer av båda könen, samt personer från olika etniska grupper inklusive svenskar, olika åldersgrupper, olika tjänstgöringsgrader, olika yrkeskategorier och utbildningsbakgrunder. De sex deltagarna jag intervjuat har getts fingerade namn i rapporten. De intervjuade tjänstemännen presenteras med sitt riktiga namn och sin befattning, dessa svarade på nio frågor (se bilagan).

För att ge en bättre bild av situationen fick jag kompletterande information av en av IAK-handläggarna, Marianne Dahl, vid slutet av projektet (15 och 16 september, 2005) om vilka aktiviteter de här sex deltagarna haft under tiden med projektet och hur deras situation såg ut just då. Eftersom det är ett begränsat antal intervjuer som har gjorts, kan jag naturligtvis inte dra några generella slutsatser utifrån dessa. Däremot är förhoppningen att dessa intervjuer kan ge inspiration för vidare frågeställningar och fortsatt forskning.

Tidigare forskning om arbetsmarknaden i Kista

Kista är den nordligaste förorten i Stockholm och består av områdena Kista inklusive Ärvinge, Akalla och Husby. Samtliga områden ligger ca 15-20 minuter från Stockholms City med tunnelbanan. Stadsdelen ligger också på kort bilavstånd från motorvägarna E4 (mot Arlanda) och E18 samt på gångavstånd från pendeltågstationen i Helenelund. Invånarantalet uppgick till ca 30 500 (2004) och beräknas vara ca 33 000 år 2010. www.kista.info/helaprojektet/omkista). Cirka 50 procent av befolkningen i Kista har utländsk bakgrund jämfört med 21 procent för hela Stockholms kommun (USK 2005). Området var tidigare en del av ett militärt övningsfält. Norra Järvafältet bebyggdes under perioden 1972-1980 delvis inom ramen för det så kallade miljonprogrammet (främst för Husby) delvis i fotspåren av det.⁴

Byggnationen i stadsdelen var enligt tidigare forskning (Edhof & Lagerholm 1999, Norrgård m fl 1999) förhållandevis differentierad liksom bebyggelsen är idag. Först byggdes hyresbostäder i Husby, därefter byggdes en kombination av hyresbostäder, bostadsrätter och radhus i Akalla. I slutskedet byggdes i stort sett bostadsrätter men också en del hyresrätter i Kista. Parallellt med allt detta byggdes även Kistas industriområde med befintliga företagslokaler och företagshus. Man skapade ett bilfritt inre utan buller och luftföroreningar genom att

⁴ Miljonprogrammet var ett statligt program vars syfte var att bygga bort den stora bostadsbristen i Sverige under 1960-talet. I detta avseende byggde staten och kommunerna, under perioden 1965-75, en miljon bostäder (huvudsakligen hyreslägenheter) i landet (se Khakee 1989). I många forskningsarbeten räknas primärområdet Husby i Kista som ett typiskt miljonprogramsområde.

bygga upp ett strikt hierarkiskt trafiksystem med matargator och parkeringar i områdets utkant. De boende skulle inte känna obehag av att ha industrier i närheten. Tanken bakom byggandet av stadsdelen var att i likhet med Vällingby på 1950-talet, skapa en ABC förort i vilken arbete, bostad och centrum låg nära varandra. Kistas läge bedömdes vara fördelaktigt med bra kommunikationssystem (tunnelbanan, pendeltågstationen i Helenelund, ökad flygtrafik på Arlanda och närheten till motorvägar) (a a).⁵

Planerarnas målsättning från början var att locka till sig vilka företag som helst, menar forskarna (Norrgård m fl 1999, Edoft & Lagerholm 1999). I själva verket var det hightech- och elektronikföretag (främst Ericsson) som flyttade in. 1976 flyttade Ericsson Components in, följt av IBMs huvudkontor och Ericsson Radio Systems. Detta trots att området inte var avsett för elektronikföretag. Efter dessa inflyttningar började Stockholms Mark och Lokaliseringsbolag (SML) ännu mer satsa på att marknadsföra Kista som en ny Silicon Valley där företag hade sin produktion, forskning och utveckling samlade i ett och samma område. På 1980-talet skapades stiftelsen och kompetenscentrum "Electrum" i samarbete mellan Stockholms stad, KTH, Näringslivet och Stockholms Universitet. Syftet var att generera aktiv samverkan mellan de olika parterna och utbyte av kunskap och teknologi mellan näringsliv, utbildning och forskning inom elektronik- och informationsteknologin. Electrum skulle dessutom vara en plattform för ny företagsverksamhet, främja utbildning samt öka omsättningen inom den svenska IT-industrin. Så småningom flyttade ett antal professorer och flera tusen studenter in i de nya utbildning- och forskningsinstitutionerna i Kista Science Park, en utveckling som fortsatt hela tiden (a a).

Invigningen av Kista galleria år 2003 med ett 100-tal butiker i Kista centrum och alldeles intill Kista Science park har gett stadsdelen ett nytt liv men också påverkat de små invandrarägda livsmedelsbutikerna och restauranger i Akalla och Husby negativt. Detta moderna centrum drar också kunder och besökare från övriga regionen.

Kista är en invandrantät stadsdel och invandrarnas höga arbetslöshet där är inget nytt problem. När Kista byggdes var planerarnas ambition att området skulle ge jobb till 40-60 procent av sina egna invånare vilket i själva verket bara blev två procent (Edhof & Lagerholm 1999, Ågren m fl 1999). Arbetsmarknadsproblemen för de lokala invånarna har alltså varit påtagliga redan från början (Edhof & Lagerholm 1999) och under 1990-talet började man med olika arbetsmarknadsinsatser för att minska arbetslösheten i Kista (Ågren m fl (1999). Kulturgeograferna Edhof och Lagerholm (1999) menar att problemet har haft med den ganska ensidiga näringslivsstrukturen att göra. Den lokala arbetsmarknaden har anpassats till en grupp högutbildade, företrädesvis civilingenjörer, i IT branschens mobiltelefoni, elektronik och datateknik. Det är en grupp som

⁵ Även närheten till Bromma flygplats som med bil tar åtta – tio minuter bör inkluderas.

tillhör medel- och övre medelklassen och som dagligen pendlar till sina jobb i Kista från andra stadsdelar och kommuner. De lågutbildade i området och de som har andra utbildningar och arbetslivserfarenheter och bor i Kista har inte tillträde till denna arbetsmarknad. De måste söka jobb utanför sin stadsdel. Även om andra näringar som t ex partihandel finns är de också till stor del kopplade och anpassade till de dominerade industrierna (se även Bienkowska & Hedberg 2006).

Även andra kulturgeografer (Ågren m fl 1999) kopplar arbetslöshetsproblemet i Kista till både den lokala näringslivsstrukturen och befolkningssammansättningen ur en klassaspekt. I sin forskning visar de att invandrantäta stadsdelar som Kista har högre arbetslöshet än andra stadsdelar i Stockholm vilket beror på att en övervägande del av befolkningen är av arbetarklassbakgrund med låg formell utbildning medan befolkningen som bor i andra stadsdelar har en övervägande andel tjänstemän med högre formell utbildning. Han hävdar därför att den lokala arbetsmarknaden i Kista inte passar majoriteten av förvärvsarbetande i området. I den mån detta är ett problem har det blivit allvarligare i och med den strukturomvandlingen som i sin tur lett till att många okvalificerade tjänster försvunnit. Samtidigt ställs betydligt högre krav på utbildning för de tjänster som är kvar. Dessutom utesluter forskarna inte faktorer som etnisk diskriminering och arbetsgivares allt högre förväntningar på en arbetstagare.

Elmlund (2005) hävdar att stadsplaneringen i Stockholms förorter (inklusive Kista) på 1960- och 1970-talen först och främst har gynnat storskaliga aktiviteter och inte småföretag. Han menar att stadsplaneringen i Stockholms förorter inte erbjudit potentiella företagare tillräckligt med lämpliga affärslokaler. Detta får visst stöd av Anderssons (2001) forskning som menar att invandrarföretagare som bor i förortsområden har sina företag utanför sina bostadsområden på grund av bristande affärslokaler. Den otillräckligt utformade stadsstrukturen utgör enligt Ehn (2005) hinder för de redan etablerade företagen att dra till sig nya kunder från övriga staden. Det lokala näringslivet i området saknar oftast tillräckliga infarter och genomströmning, och vissa mindre butiker befinner sig i en mindre gynnsam situation.⁶

⁶ Det stämmer till stor del överens med den enkätundersökning som har genomförts av IFS representant i projektet Parisa Hadaegh. De tillfrågade företagarna nämnde bl.a. brist på nya kunder och problem med marknadsföring som två stora problem för att expandera företaget, nyanställa eller ge ökade timmar till de redan deltidsanställda. Se avsnittet om invandrarföretagare i Kista i denna rapport.

Arbetsmarknadssituationen i Kista

Tabell 1. Stadsdelen Kista i jämförelse med Stockholms kommun i några avseenden 2004-12-31.

	Invånare	Invandrare i %	Eftergymnasial utbildning 25- 64 år i %	Årsinkomst i kr 20-64 år (2003)	Ek. bistånd i %
Kista	30 142	49	36,7	210 600	11,6
Stockholm	765 044	21	49,4	268 500	5,8

Källa: Stockholms Stads utredning och statistikkontor sommar 2005, bearbetad av författaren.

Som framgår av tabell 1 är ca hälften av invånarna i Kista av utländskt ursprung. Kista är med andra ord mer invandrartätt än själva Stockholms kommun. Utbildningsnivån liksom årsinkomsten är generellt lägre i Kista än genomsnittet för Stockholm. Andel biståndstagare av befolkningen i Kista är dubbelt så hög som i Stockholm.

Tabell 2. Arbetslöshet (2004-12-31) och deltidsarbetslöshet inklusive timanställning (fördelad på kön 2003-12-31) i Kista och Stockholms kommun.

Arbetslöshet	Deltidsarbetslösa och timanställda*				
	Arbetslöshet 18-64 år (2004)	Män	Kvinnor	Totalt	% av arbetsför befolkn 16-64
Kista	5,5	146	166	312	1,5
Stockholm	3,7	2591	3851	6442	1,2

* Uppgifterna för deltidsarbetslösa och timanställda är från mars 2003 medan uppgifter om befolkning 16-64 år bygger på uppgifter från 2003.

Källa: Stockholms Stads utredning och statistikkontor sommaren 2005 och Länsarbetsnämnden i Stockholm.

Den öppna arbetslösheten samt deltidsarbetslösheten i Kista, som framgår av tabellen ovan, är relativt högre för Kista än genomsnittet för hela Stockholm. När det gäller deltidsarbetslöshet har kvinnor generellt högre andel än män i både Kista och Stockholm men deltidsarbetslösheten i Kista är något jämnare mellan män och kvinnor i Kista.

Tabell 3. Primärområdena Kista, Akalla och Husby i jämförelse med varandra i några avseenden 2004-12-31. Uppgiften om eftergymnasial utbildning avser åldersgruppen 25-64, medan uppgiften om arbetslöshet avser åldersgruppen 25-54.

Område	Invånare (2004)	Invandrare i % (2004)	Eftergymn utb. i % (2004)	Arbetslösh et (31 okt. 2004)	Inkomst kr (2003)	Ek.bistånd 2004 i %
Hela Kista	30 142	49	36,7	5,5	210 600	11,6
Akalla	8 157	46	34,0	5,3	212 200	9,2
Husby	11 532	59	28,2	7,5	180 200	18,3
Kista	10 367	39	48,2	3,8	239 500	3,6

Källa: Stockholms Stads utredning och statistikkontor sommaren 2005. Bearbetad av författaren.

Tabell 3 ovan visar att det finns en stark variation mellan stadsdelens olika primärområden i olika avseenden. Kista och Akalla visar t ex mindre andelar boende av utländsk bakgrund än Husby. Utbildningsnivån liksom årsinkomsten är också betydligt högre i de två förstnämnda områdena. Däremot visar primärområdet Husby betydligt högre arbetslöshet och andel bidragstagare än de övriga områdena.

Tabell 4. Förvärvsarbetande natt- och dagbefolkning 20-64 år i Kista jämfört med hela Stockholm, uppdelade på kön, år 2002.

Kön	Förvärvsarbetande nattbefolkning i heltal och %		Förvärvsarbetande dagbefolkning i heltal	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Kista	6 879 (66,6)	5 968 (62,1)	16 838	8 052
Stockholm	188 698(75,1)	186 194 (74,2)	270 655	252 372

Källa: Stockholms Stads utredning och statistikkontor sommaren 2005. Bearbetad av författaren.

Med nattbefolkning avses de som bor i ett område och förvärvsarbetar antingen i själva området eller någon annan stans. Med dagbefolkning avses de som har sin arbetsplats i området och som antingen bor i samma område, eller någon annan stans. När nattbefolkningen på en ort är större än dagbefolkningen tyder det på att många har sina arbetsplatser på den ort där de bor. För Kista är det tvärtom. Dagbefolkningen är betydligt större särskilt för männen vilket beror på att många som arbetar på dagen i Kista bor i andra stadsdelar eller kommuner.

Tabell 5. Förvärvsarbetande med arbetsplats i området (dagbefolkning) år 2003 fördelade på största näringar i området och deras andel i Procent av totala anställda. Kategorin Handel omfattar även kommunikation medan kategorin Övrigt omfattar Offentlig förvaltning mm och ospecificerade.

Område	Tillv. bygg, mm	Handel	Finans	Utbildn. forskn ing	Vård & omsorg	Pers. & kulturella tjänster	Övrigt
Kista	38	22	27	6	2	3	1
Sthlm	13	19	29	8	9	12	9

Källa: Stockholms Stads utredning och statistikkontor sommaren 2005. Bearbetad av författaren.

Tabellen ovan visar hur den förvärvsarbetande dagbefolkningen i stadsdelen Kista är fördelad på olika näringar. Det finns en dominerande industrinäring i Kista som är tre gånger större än andelen för själva kommunen och även klart större än denna industrinäringens andel mätt för hela riket (som då är under 20 procent). Tabellen visar också att näringarna Handel och Finans har större andelar i stadsdelen. Däremot är näringsgrenarna Vård och omsorg, Personliga och kulturella tjänster samt "övrigt" underrepresenterade i stadsdelen jämfört med Stockholm i sin helhet.

Bakgrund till HELA-projektet i Kista

Inom ramen för en förstudie gjorde IAK en kartläggning av deltidsarbetslösa och timanställda i stadsdelen (se tabellen nedan).⁷ Kartläggningen, som var baserad på en databas från augusti 2003, visade att majoriteten (58 procent) av de 342 registrerade deltidsarbetslösa på arbetsförmedlingen var kvinnor varav en större andel med timanställningar. En övervägande majoritet av de deltidsarbetslösa männen och kvinnorna i stadsdelen var också yngre, dvs födda under 1960-talet och senare. Övervägande delen av dem sökte heltidsarbeten inom vård, följda av lokalvård och restaurang men också inom taxirörelsen (enbart män).

⁷ För enkelhets skull använder jag i fortsättningen begreppet deltidsarbetslös synonymt med totala antalet timanställda och deltidsarbetslösa.

Tabell 6. Deltidsarbetslösa och timanställda män och kvinnor i Kista, augusti 2003.

Deltidsarbetslösa		Timanställda	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
64	90	81	108

Källa: Förstudierapport 2004.

IAK genomförde också inom ramen för förstudien intervjuer med totalt 84 deltidslösa (65 kartläggningintervjuer plus 19 djupintervjuer) och ytterligare djupintervjuer med 10 privata och offentliga arbetsgivare inom stockholmsregionen, däribland själva SDF Kista. De 84 deltidslösa som intervjuades hade offentliga och kommunala arbetsgivare (däribland Stockholms stad, SDF Kista och flera andra stadsdelsförvaltningar), privata arbetsgivare inklusive småföretag. Majoriteten av dem som ingick i kartlägningsintervjuerna angav arbetsbrist och arbetsgivarens dåliga ekonomi samt dess ovilja att ge heltid som orsak bakom sin deltidsanställning. De sökte heltid alternativt letade efter kombinationstjänster. Dessutom visade de förhållandevis lågt intresse för vidareutbildning. De 19 djupintervjuerna visade dessutom på skepsism mot facket och lågt intresse för fackliga kontakter.⁸ Även majoriteten av dem som ingick i djupintervjuerna angav arbetsbrist och arbetsgivarens dåliga ekonomi och ovilja som huvudorsak bakom deras deltidslöshet.

Utifrån intervjuer med de 10 stora privata och offentliga arbetsgivarna fångade projektansvariga också själva orsakerna till deltidslösheten. Många arbetsgivare anställer på deltid (särskilt på timanställning) för att tillgodose personalbehov på helger och vid stora arbetstoppar och vid ordinarie personals sjukdom. Vissa andra gör det för att deras arbetsuppgifter bygger på deltid. En del arbetsgivare (t ex städbolag) har geografiskt utspridda uppdrag men erbjuder inte sina anställda vare sig tjänstebil eller cykel. På grund av restiden med kommunala färdmedel hinner de anställda (huvudsakligen invandrarkvinnor) inte arbeta mer än ett arbetspass på 4-5 timmar och avlönas på deltid. Detta trots att sysselsättningen inklusive restiden blir heltid. Också kundens behov angavs styra anställningarnas form och omfattning. Samtidigt angavs att avsaknad av yrkesutbildning (särskilt inom vård) var en orsak till deltidsanställningar. Vissa arbetstagare jobbade deltid frivilligt av olika skäl medan andra angavs få deltidsanställningar på grund av religiösa och kulturella hinder. Antingen beror det på arbetsgivarens vägran eller att de själva avstår från det. Förklaringar av typen att; kvinnor hade svårt att arbeta med manliga patienter, män hade svårt att jobba inom vården, män och kvinnor hade svårt att jobba på restauranger där

⁸ Anledning till denna skepsism var fackets passivitet när det gällde att försvara de deltidslöshetens rättigheter, enligt förstudierapporten.

fläskkött och alkohol serverades, förekom. Dessutom nämndes att i enstaka fall hade kvinnor som hade speciell klädsel (hidjab, min anmärkning) svårt att få fasta heltidsanställningar hos sina arbetsgivare. Denna förklaring ansågs vara undantag bland de deltidsarbetslösa men att det möjligen förekom oftare hos heltidsarbetslösa. Vidare ansåg man inom projektet att det fanns antydningar i intervjuaren om etnisk och könsdiskriminering av invandrarkvinnorna.

I förstudien drogs slutsatsen att problemet deltidsarbetslöshet och särskilt timanställningar var ett kvinno- och invandrarproblem och en sammankoppling mellan kön- och etnisk diskriminering var påtaglig. De välutbildade invandrar-männen hänvisades till yrken som låg under deras utbildningsnivå medan de lägre utbildade invandrarkvinnorna hänvisades till otrygga anställningsformer under längre period. Kvinnor och särskilt invandrade kvinnor var överrepresenterade inom den offentliga sektorn och stora serviceföretag med en övervägande andel timanställningar inom lågavlönade yrken som krävde lägre formella krav. Männen hade det något bättre; de jobbade oftast inom den privata sektorn och hade timanställningar under kortare period som sedan övergick till fasta del- eller heltidsanställningar. Kvinnorna hade jämfört med männen sämre utbildning och kunskap om arbetsmarknaden. Deltidsarbetet i Kista var alltså varken en fråga om livsstil, fritidsintressen, eller den informella sektorn utan något påtvingat för de drabbade i Kista, framgick av förstudien. Ytterligare en slutsats som drogs av förstudien var att den regionala arbetsmarknaden är etnisk- och könssegregerad och det finns ett A- respektive ett B-lag där: De tillsvidare heltidsanställda (oftast männen) och frivilligt deltidarbetande befinner sig i A-laget medan B-laget består av de ofrivilligt deltidsarbetslösa med otrygga anställningar (oftast kvinnor).

Mot denna bakgrund fokuserade de första projektplanerna huvudsakligen på timanställda och särskilt på invandrade kvinnor. Både den första och den andra projektledaren tvingades dock att omarbete projektplanerna flera gånger och anpassa dem till faktiska förhållanden i området. Detta framförallt på grund av den korta projekttiden, och de många ambitiösa mål och förväntade resultat som projektet hade. De tog därför bort de timanställda från målgruppsformuleringen och exkluderade dem från att delta i projektets olika aktiviteter.⁹ Detta motiverades senare på följande sätt:

Diskussioner fördes om att projektet endast skulle arbeta med deltidsarbetslösa. Orsak till detta var att för timanställda är beslutsgången för aktivitetsstöd mycket administrativt tidskrävande. Avsikten var att aktivitetsstöd skulle utgå till den deltidsarbetslöse vid deltagande i projektet. För timanställda beslutas aktivitetsstöd i stor utsträckning på heltid, 100 procent och personerna får själva räkna av den faktiska arbetstiden. Hade projektet

⁹ Jämför Projektansökan 2004-02-23, Från deltid till heltid i Kista (2004-06-12), projektplanen 2004-08-30, projektplan version 1 (hösten 2004) och version 2 (2005-01-11).

tagit in timanställda hade vi blivit tvungna att fatta färre beslut och det hade funnits svårigheter att hålla kontroll på kostnaderna.¹⁰

Projektet var inte avgränsat från början. Dessutom rådde det en viss förvirring i både arbetsgruppen och styrgruppen. Denna förvirring fortsatte för arbetsgruppen även efter avgränsning av projektet och efter projektledarbytet i början av februari 2005. Detta berodde enligt arbetsgruppsmedlemarna på för många uppdrag och visioner i projektet.¹¹ Avgränsningsproblematiken skulle kunna medföra ytterligare risk för misslyckande för detta projekt som från början bedömdes vara ett högriskprojekt.¹² Detta ledde till att projektet slutligen bestämde sig för att avgränsa sig till vissa frågor och jobba på de punkter som skissades i projektplan 2 (2005-01-11).

Vad visade enkätstudien om invandrarföretag i Kista?

Projektet hade stora förhoppningar om att kunna underlätta för småföretag i Kista att ge sina deltidsanställda ökade arbetstimmar och möjliggöra för dem att anställa fler. I detta syfte genomfördes en enkätundersökning (huvudsakligen i Akalla och Husby) under hösten 2004 av projektets IFS medarbetare Parisa Hadaegh. Undersökningen som omfattade 40 småföretag (de flesta ägda av invandrare) visade på vilka problem företagen handskades med, varför de visade så lågt intresse för att delta i projektet, och varför de inte hade möjlighet att erbjuda sina tim- och deltidsanställda heltid. De angav i första hand kostnaden och därefter arbetsbrist som huvudskäl. Företagen upplevde många hinder för att kunna expandera sin verksamhet. Bristande kapital och brist på säkerhet, höga personalkostnader, höga hyror och problem med hyresvärden, en majoritet av kunderna ansågs vara resurssvaga. Omsättningen i företagen var låg vilket var deras största problem. Dessutom nämnde de dålig service i området och att avveckling av vissa andra företag i området hade drabbat dem hårt. De trodde inte heller att deras personal var i behov av åtgärder för kompetensutveckling. Trots projektets försök att locka minst 10 av dessa företag till olika informationsträffar var deltagandet lågt. Förutom lågt intresse var andra skäl bakom deras frånvaro, faktumet att ägaren jobbar i företaget, att den låga omsättningen kräver ett stort antal närvarotimmar av honom/henne, avsaknad av projektkultur hos de flesta företagarna, misstro mot projektet med tanke på att man delvis anlitar svart arbetskraft för att hålla ner personalkostnaderna, och slutligen att de inte såg

¹⁰ Slutrapporten september 2005, s 23.

¹¹ Detta konstaterades senare också av intervjuer med Birger Lindén, Marianne Dahl och Eva Knutsson-Löf (sommaren 2005).

¹² Mårten Holmström (HELA-sekretariatet) och Susanne Tengberg (IAK Kista) förklarade Kistaprojektet som högriskprojekt på partnerskapsmöte 2004-12-07. Huvudanledningen var att detta innehöll oprövade modeller som t ex kontakter med lokala småföretag.

någon nytta med projektet.¹³ Företagarna visade också svagt intresse i samband med de anordnade kurserna i företagsekonomi.

Projektets mål och förväntade resultat

Från början hade projektet delat upp målen i två delar: effektmål och projektmål. De stod kvar men att ett par viktiga ändringar gjordes i projektplan 2. Två viktiga projektmål i projektplan version 1.0 som var initierade av Carin Flemström, chef på den gamla avdelningen Integration, arbetsmarknad och näringsliv i Kista togs bort. Ett av dem handlade om att utveckla strategier mot strukturell diskriminering och att ge underlag om diskriminerade regelsystem. Anledning till denna målformulering kan ha varit att man i förstudierapporten såg tydliga tecken på kön- och etnisk diskriminering särskilt mot invandrade kvinnor. Detta förekom bland både offentliga och privata arbetsgivare i Kista såväl som i övriga Stockholm. Därför uppmärksammades diskriminering av denna utsatta grupp särskilt mycket.¹⁴ Det andra projektmålet som togs bort var kontakter med fackliga organisationer som skulle leda till utveckling av metoder för att nå deltidsarbetslösa. Detta också mycket på grund av den kritik facket hade fått av de intervjuade deltidsarbetslösa i förstudien och att särskilt de deltidsanställda kvinnorna hade dåliga fackliga kontakter och kunskaper. De intervjuade inklusive timanställda hade i förstudierapporten kritiserat facket för dess passivitet att försvara deras rättigheter gentemot offentliga och privata arbetsgivare.

Projektet var alltså fortfarande delat i några effektmål och projektmål efter omarbetningen av den slutgiltiga projektplanen. Projektmålen var samma som effektmålen eller var direkta följder av dem. Projektmålen och effektmålen som jag slagit ihop för enkelhets skull blev alltså följande efter den slutgiltiga struktureringen:

- Utveckla strategier för det goda arbetsgivarskapet även för timanställda (som senare ändrades till deltidsanställda, min betoning) inom offentlig sektor och hos större serviceföretag. En följdfråga i effektmålet har varit hur många av de deltidsanställda har under projektets gång fått en heltidsanställning.
- Utveckla strategier för det lokala näringslivet med inriktning att skapa lokal tillväxt genom att utbilda de deltidsanställda. En konkret del av effektmålet här var att ge ca 10 mindre företag och deras arbetstagare kompetensutveckling och se om detta kan ge några effekter.

¹³ Se enkätundersökning genomförd av Parisa Hadaegh (2004), samt Parisa Hadaeghs rapport till styrgruppen 2005-02-01.

¹⁴ Jämför projektplan version 1 (hösten 2004) och version 2 (2005-01-11), Från deltid till heltid i Kista (2004-06-12) och Förstudierapporten 2004.

- Utveckla strategier för normala arbetsmarknadsinsatser för deltid-arbetslösa. Genom att visa på resultat skulle såväl statliga arbetsmarknadsmyndigheter som Stockholms kommun ges incitament att rikta sina normala arbetsmarknadsinsatser också till deltid-arbetslösa som heltid-arbetslösa. En konkret del av effektmål i detta avseende har varit att 70 procent av de ofrivilligt deltid-arbetslösa skulle efter insats ha haft heltidsarbete.
- En analys skulle göras av de extra kostnader/vinster det skulle medföra för arbetsmarknadsansvariga i stat och kommun att ge samma service till deltid-arbetslösa som till heltid-arbetslösa.
- Slutligen var en målsättning att sprida erfarenheterna av Kista projektet både skriftligt t ex genom rapporter och muntligt genom t ex konferenser.¹⁵

Genomförandet och resultaten

Detta avsnitt bygger huvudsakligen på Slutrapporten (september 2005) som har detaljerad information om de olika genomförda aktiviteterna.

1. Utveckla strategier för det goda arbetsgivarskapet även för deltid-anställda inom offentlig sektor och hos större serviceföretag.

Inspirerad av Stockholms stad genomförde projektet en kartläggning av deltid-arbetande inom offentliga och privata arbetsplatser i Kista. Cirka 80 Procent av de deltid-arbetande inom den offentliga verksamheten var kvinnor och de befann sig mest inom äldre- och handikappomsorgen.¹⁶ Intervjuer med ledningsgrupperna vid avdelningen för äldre och funktionshindrade i Kista visade att det var svårt för dem att enbart ha heltid-anställda då de behövde fler personer vid de olika arbetspassen. De ansåg att vid vakanser erbjuds de deltid-anställda heltid-anställningar i den mån det går innan man nyrekryterar. Cheferna ansåg att deltid-anställningar egentligen inte var något problem för alla deltid-anställda var nöjda med sina arbeten och ville inte gå upp i arbetstimmar. Intervjuundersökning som gjordes med några deltid-arbetande visade också att merparten var nöjda men de som ville få heltid ville få den inom den aktuella arbetsplatsen. Andra offentliga arbetsgivare tyckte också att deltid-anställningar inte heller var något problem för dem, för alla som önskar få heltid får det. Resultatet bedömdes av de projektansvariga till stor del stämma överens med den utredning som genomfördes av Stockholms stad för några år sedan.¹⁷

¹⁵ Se Slutrapporten september 2005.

¹⁶ Statistiken bygger på september 2004 då genomförandet för denna punkt inledde.

¹⁷ Utredningen som är refererad i Slutrapporten genomfördes av Personalstatistiska avdelningen mars 2001 och hade diarienummer 201-514/2000.

De privata städföretagen i Kista som kontaktades sa att deltidsanställningar var ett måste i deras bransch då många uppdrag gavs på deltid och att kundens behov styrde deras verksamhet. De såg kombinationstjänster som en möjlig lösning för den som ville jobba heltid inom branschen. Även privata vårdföretag jobbade med olika arbetstidsmodeller utan att lyckas med att lösa problemet. Dock har det inte hänt något mer.

2. Utveckla strategier för det lokala näringslivet med inriktning att skapa lokal tillväxt genom att utbilda de deltidsanställda.

I detta avseende har projektet fått hjälp av IFS som har lång erfarenhet av att jobba med både etablerade och potentiella invandrarföretagare. Kartläggning av drygt 100 små företag påbörjade hösten 2004 av vilka ca 40 valdes ut för vidareundersökning. Projektet hoppades att 10 av dem skulle visa intresse för att aktivt delta i projektets olika aktiviteter (informationsmöten, kurser och utbildningar) som var avsedda för både företagarna och deras deltidsanställda.¹⁸ Syftet med aktiviteterna var att dels ge företagarna och deras deltidsanställda baskunskaper i en del områden som var nödvändiga för de själva, dels för att på sikt underlätta för företagen att expandera och ge fler arbetstimmar till sina deltidsanställda. Dessutom tänkte man att kanske en del av de deltidsanställda hade planer på att själva starta eget så att projektet kunde vara till någon nytta.

En del av aktiviteterna handlade om föreläsningar om pensioner, företags ekonomi och marknadsföring. Deltagandet var lågt och en av föreläsningarna till och med blev inställd. Två deltidsanställda på en transportfirma fick också gå på en färdtjänstutbildning i landstingets regi. Dessutom anordnades grupputbildningar i yrkessvenska, kassautbildning och lagerhantering, ordbehandling, kalkylmatris och bokföring. Dessa utbildningar hade högre deltagande än de övriga aktiviteterna.

3. Utveckla strategier för normala arbetsmarknadsinsatser för deltidsarbetslösa. Målet var att 70 procent av de ofrivilligt deltidsarbetslösa skulle efter insats ha haft heltidsarbete.

Denna målsättning har varit den mest praktiska och konkreta att jobba mot. Här skulle deltidsarbetslösa slussas in i olika aktiviteter under högst fyra månader och via olika insatser hjälpas åt att gå upp i arbetstimmar, få heltid och sluta att komplettera med a-kassa. Kriterierna för att delta i projektarbetet var att personen var bosatt i Kista, inskriven på arbetsförmedlingen i Kista samt uppbar a-kassa och var deltidsarbetslös (slutrapport 2005).

¹⁸ I slutrapporten står 40 företag som skulle ingå i projektet men meningen från början var att 10 av dem och deras anställda skulle aktivt delta i projektets olika aktiviteter och framför allt kompetensutveckling. (se mötesprotokoll 2004-10-04, 2004-12-07 och rapport från Parisa Hadaegh till Styrgruppsmötet 2005-02-01)

När arbetet påbörjade (vecka 46/november 2004) hade 210 deltidsarbetslösa varit inskrivna på arbetsförmedlingen men bara 136 av dem uppfyllde kriterierna. 26 personer fick inte chansen att komma in i projektet för att projektanslaget tog slut. Ytterligare 31 personer meddelade senare att deras situation på något sätt hade löst sig. Kvar blev det 79 personer (varav 45 kvinnor) som fick komma in i projektet. De började i december 2004 kallas av arbetsförmedlingen till informationsmöten och sedan till en individuell handledning och handlingsplan. Syftet med handledningen och handlingsplanen var att utifrån individens förutsättningar och önskemål anvisa henne/honom till rätt aktivitet i projektet. Här hade arbetsförmedlingens handläggare och SDFs handledare (IAKs handledare) samarbete med varandra. Detta fortsatte kontinuerligt ända till april 2005. Utifrån handledningarna fokuserade handlingsplanerna på frågor som yrkes- och studievägledning, starta eget, samhällskunskap, fackliga frågor och a-kasseregler samt utbildningsbehov. Information och studievägledning gavs även till de deltagande både i grupp och individuellt. De som önskade gå på yrkeskurs eller starta eget fick också hjälp av en medarbetare i arbetsgruppen.

Deltagandet i olika aktiviteter tänktes i början vara frivilligt men efter visat dåligt intresse från de deltidsarbetslösa blev det bestämt av arbetsgruppen att deltagandet var obligatoriskt. Till informationsmöten i fackliga frågor och a-kasseregler kom 35 personer (varav 18 kvinnor). Resten hade förhinder på grund av jobbet. Till informationsmötet om pensionsfrågor kom nio personer (varav 6 kvinnor) och till kursen i konsten att söka arbete kom 26 personer (varav 14 kvinnor). Allt detta utöver de andra planerna som möjliggjordes inom ramen för rekryteringsstöd.

De individuella utbildningarna

Under tiden fick arbetsförmedlingen också veta att några butiker behövde personal. Det var också en anledning till att en av kurserna anpassades till just detta önskemål och det gav resultat senare. En kurs i kassautbildning (inklusive datautbildning, ekonomi, lagersystem och praktisk kassahantering) anordnad av ett lokalt företag köptes av arbetsgruppen. Kursen var på kvällstid varför många deltidsarbetslösa var av olika skäl förhindrade att delta. Totalt 12 personer deltog i kursen (tre från projektet, fyra heltidsarbetslösa från Arbetsförmedlingen, tre från IAK och två från försörjningsstöd, individ och familjeomsorg). Resultatet blev att tre av de heltidsarbetslösa fick arbete inom butiker och en av de deltidsarbetande fick ökade timmar hos sin aktuella arbetsgivare.

Ett städföretag i området sa också sig behöva anställa minst fem personer. Därför anordnade arbetsgruppen en kurs i lokalvårdsutbildningen som var delad i teori och praktik med möjlighet att få certifikat efter genomfört prov. Kursens tid passade inte de deltidsarbetslösas arbetsschema varför endast en deltagare från projektet deltog. Arbetsförmedlingen skickade tre heltidsarbetslösa och SDF Kista skickade ytterligare tre som uppbar försörjningsstöd. Totalt blev det 7

personer. Resultat blev att kursleverantören bedömde att de sju potentiella deltagarna hade så pass dåliga språkkunskaper att högst två kunde klara certifieringsprovet. Arbetsgruppen köpte därför inte in kursen.

Tre deltagare som saknade körkort sa också att de kunde få heltid om de hade körkort. Efter överenskommelse med deras arbetsgivare fick de gå på körkortsutbildning bekostad av projektet. Resultatet blev att en av dem som klarade kursen fick heltid medan de andra klarade inte utbildningen och därmed missade chansen att få heltid.

Huvudresultat av målsättning 3

Efter genomförandet av de olika aktiviteterna kring denna målsättning stod det klart att projektet lyckades att uppnå en mindre del av sin målsättning. Av de 79 deltagare i projektet skulle 70 procent (55 personer) få heltid efter avslutat projekt och därmed slutade att uppbära a-kassa eller liknande enligt planerna. Antalet blev i stället 26 personer (varav 14 kvinnor) eller 1/3 av deltagarna. Av dessa fick fem gå upp till heltid med anställningsstöd. Ytterligare 20 personer slutade få a-kassa efter projektet antingen på grund av studier med rekryteringsbidrag, att de uppbar annan form av ersättning (sjukpenning eller föräldrapenning), fick studielån eller helt enkelt upphört att ta kontakt med arbetsförmedlingen och i tre fall fick de varken ökad arbetstid eller uppbar a-kassa. De resterande 33 personerna fortsatte att uppbära a-kassa: två gick från deltidslöshet till heltidslöshet, 10 fick ökad arbetstid men inte motsvarande heltid och 21 personer avslutade projektet utan någon förändring.

4-5. Analys av kostnader/vinster det skulle medföra för arbetsmarknadsansvariga i stat och kommun att ge samma service till deltidsarbetslösa som till heltidsarbetslösa.

En förenklad analys har gjorts inom projektet för att ta reda på vilka vinster det har att Arbetsförmedlingen satsar på deltidsarbetslösa genom samverkan mellan olika myndigheter. Efter analysen konstaterade projektet att det lönar sig att Arbetsförmedlingen bekostar 500 000 kr och anställer en person som under ett år enbart arbetar med deltidsarbetslösa. Arbetsgruppen ansåg att det fanns en besparingspotential på fem miljoner kronor. Skulle man lägga till ytterligare en person från stadsdelsförvaltningens arbetsmarknadsavdelning också med en årslön på 500 000 kr skulle det enligt denna bedömning fortfarande vara lönsamt.¹⁹ När det gäller spridning har projektet dels spridit information via Internet (genom egen sajt på Stockholms stad bl a) dels via deltagande på HELA-

¹⁹ Att en person jobbar enbart med frågor som berör de deltidsarbetslösas problem är i för sig en bra idé. Dock är detta scenario för optimistiskt och kräver därför närmare granskning särskilt av en skicklig ekonom.

projektets konferens november 2004 i Stockholm, dels genom sin egen konferens i Kista september 2005 och slutligen genom sin slutrapport.

Möjligheter och hinder

Inledning

Detta avsnitt bygger huvudsakligen på e-postintervjuer som jag gjorde med tre lokala aktörer i Kista med viktiga funktioner inom projektets styrgrupp och arbetsgrupp, samt individuella intervjuer med sex projektdeltagare (två etniska svenskar och fyra med utländsk bakgrund) som har varit deltidsarbetslösa under projekttiden. Den högsta utbildningsnivån för de sex projektdeltagarna var gymnasieutbildning. De fyra invandrarna bodde i Sverige som minst i 11 år och högst i 33 år. Av projektets arbetsgrupp kallades samtliga sex personer, liksom de andra projektdeltagarna, till olika möten och aktiviteter. Syfte var att skapa möjligheter för dem att få utökade timmar eller heltidsscheman eller via en eventuell kompetensutveckling öka sina chanser på arbetsmarknaden. Framförallt var det Arbetsförmedlingens representant Birger Lindén och IAKs Marianne Dahl som försökte genom individuella handlägningsplaner hjälpa de här individerna att utifrån sina meriter och önskemål stärka sina möjligheter på arbetsmarknaden.

Kort presentation av intervjuade deltagarna:

1. Maria är en 55 årig infödd svenska. Hon har lång erfarenhet av arbete med toppadministrativa tjänster. Hon jobbar nu som kontorist 50 procent och det är en vikariatjänst som hon har haft under juni 2004-september 2005. Efter projekttiden blev hon helt arbetslös.

2. Maryam, är en 32 årig kvinna från Irak. För närvarande jobbar hon som provanställd vårdbiträde (52 procent) i en grannkommun men arbetar extra vid behov. Tidigare jobbade hon heltid som vårdbiträde i ett privat servicehus som köptes av kommunen och hon blev arbetslös. Hennes nuvarande arbetsgivare har lovat ge henne en 85 procentig tjänst på sikt.

3. Johan är en 60 årig infödd svensk man som i 37 år arbetat i en liten fabrik i en grannkommun. Vid tiden för intervjun arbetade han 50 procent. Året innan förvandlades hans tjänst till halvtid med lågkonjunktur och hög konkurrens som motivering. Efter projekttiden blev han helt arbetslös.

4. Mahmoud är en 45 årig man från Irak. Han har lång arbetslivserfarenhet i Sverige men jobbat i fyra år som köksbiträde på ett hotells restaurang i Kista. De två första åren hade han heltidsschema men sedan två år jobbar han 75 procent. Motiveringen enligt arbetsgivaren är hård konkurrens från restauranger i Kista galleria som har lett till minskad omsättning för hotellets restaurang.

5. Paula är 37 år gammal och kommer från Peru. Hon har i flera år jobbat som vårdbiträde och personlig assistent. Mellan 2003-2004 jobbade hon som vikariat på sjukhus i en grannkommun och jobbade 110-150 timmar i månaden. Efter ett år erbjöds hon av sin arbetsgivare fasttjänst på 50 procent och hon tackade ja. Av arbetsgivaren har hon fått löftet att gå upp i timmar, eller få heltid om hon utbildar sig till undersköterska. Nu läser hon till undersköterska med projektpengar och blir färdig med utbildningen sommaren 2006.

6. Patrik är 58 år gammal och kommer från England. Han har lång erfarenhet av arbete inom olika branscher särskilt IT och media. Under tiden för intervjun arbetade han på timmar mellan 40-50 procent. Direkt efter att projekttiden hade gått ut fick han heltidsanställning med aktivitetsstöd.

De intervjuade aktörerna

1. Eva Knutsson- Löf är tjänsteman på SDF Kista. Hon har varit projektledare sedan februari 2005 och ansvarat för de olika halvårsrapporterna samt slutrapporten.

2. Marianne Dahl är tjänsteman på IAK/ SDF Kista. Hon har handlett deltagarna och anvisat dem till olika aktiviteter och gett dem studievägledning.

3. Birger Lindén är handläggare på Arbetsförmedlingen/Kista. Tillsammans med Marianne Dahl har han handlett deltagarna, anvisat dem till olika aktiviteter och eventuella lediga jobb, jobbat med kallelser, kontakt med arbetsgivare mm.

Kombinationstjänster kan vara en möjlighet

För att kunna tjäna ihop en lön motsvarande heltidstjänst kan en deltidsanställd först framföra sin önskan om heltidstjänst eller utökade arbetstimmar till sin arbetsgivare. Dock finns det ingen garanti att hon får det ena eller det andra. Alternativt kan denne söka heltidstjänster hos andra arbetsgivare vilket inte alltid ger resultat. En tredje väg kan vara att kombinera med annan tjänst. Har individen chansen kan hon kombinera med en liknande deltidsstjänst hos annan arbetsgivare, eller kombinera sitt nuvarande yrke med annat yrke inom samma organisation och hos samma arbetsgivare, eller kombinera med annat yrke hos annan arbetsgivare. Ett vårdbiträde på deltid kan t ex kombinera sin tjänst med annan deltidsstjänst som vårdbiträde i Solna. Möjligen kan också vårdbiträdesjobb i Kista kombineras med lokalvård på deltid i Kista. Generellt sett har de intervjuade varit positiva till kombinationstjänster som ett alternativ till deltidsarbetslöshet. Vissa vill kombinera med identiska yrken medan andra kan tänka sig jobba över yrkesrollsgränser.

Långa avstånd är ett hinder

Ett hinder för deltidsanställda när det gäller val av kombinationstjänster är det fysiska avståndet mellan olika deltidstjänster. Stockholmsregionen är landets största arbetsmarknadsregion med mångfacetterade möjligheter att kombinera arbeten. Dessutom finns det en välutbyggd kollektivtrafik i länet som på ett smidigt sätt länkar samman de olika stadsdelarna i kommunen och de olika kommunerna i länet. Trots det verkar det som om människor har en maximigräns för den tid de ska spendera på väg till och från ett annat deltidsjobb. Detta kan medföra en risk att individer väljer bort deltidstjänster som de har chans att få men som de tycker ligger ganska långt borta från det första jobbet. Detta framgår av bl a följande citat:

Det är inte heller lätt att kombinera två halvtidstjänster med tanke på olika problem som finns. Du har en halvtidstjänst i Kista och ska under dagen kombinera med annan i Nacka. Det går inte med tanke på avstånd och lunchtiden och andra praktiska problem. (Maria, kontorist)

Även om jag hittar 3-4 timmars jobb kan jag gärna ta det om det inte är långt borta. Om det är en halvtimme resa till jobbet kan jag ta det men inte mer. (Mahmoud, köksbiträde)

Långa avstånd är särskilt problematiskt för en del av de intervjuade som enligt egna utsagor har långtidssjuka familjemedlemmar att ta hand om. Att de ska vara tillgängliga kräver förstå närhet.

Kompetensutveckling är en ytterligare möjlighet

Det har funnits möjlighet att genom studievägledning i projektet få kompetensutveckla sig med projektpengar, vilket illustreras i intervjuerna. Under projektets genomförande önskade också några företag i Kista galleria att få anställa kassautbildade personal bland de registrerade arbetslösa. Några arbetslösa som gick på den projektfinsierade kursen fick direkt anställning efter genomförd utbildning och en deltidsanställd fick utökade timmar. Också två lokalvårdare som inte klarade körkortstestet fick inte heltidsanställning medan deras kollega som gjorde det fick direkt heltid, som tidigare nämnts. Dessa exempel kan illustrera olika aspekter på kompetensutveckling. Som nämndes tidigare av avsnittet om genomförande hade några projektdeltagare så pass dåliga kunskaper i svenska att det inte gick att anordna en kurs i städteknik för dem och därmed underlätta för dem att få en anställning hos det lokala städbolaget. Arbetsförmedlaren Birger Linden som suttit i arbetsgruppen nämner i en e-postintervju (sommaren 2005) dåliga svenska kunskaper och låg utbildningsnivå bland många i Kista som de huvudsakliga skälen till deras deltidsarbetslöshet.

Bristande ansvarstagande kan vara ett hinder

En genomgång av projektets handlingar samt intervjuer med de tre aktörerna visar att bristande ansvarstagande från både arbetsgivare och arbetstagare kan vara ett hinder. De aktörer som intervjuats är med viss variation eniga om individens skyldighet att ta sitt ansvar och inte enbart vänta på myndigheternas ingripande. De menar också att många deltidsanställda avsiktligt slarvar med att söka heltidsarbete för de ser a-kassan som en ekonomisk möjlighet och inte som en förmån i nödsituation. Marianne Dahl, handläggare på IAK hävdar att hon mötte många deltidsarbetslösa som har gjort litet för att få ett heltidsarbete och som ansträngde sig minimalt under projektiden.

Som framgick av förstudierapporten hade de flesta intervjuade deltidsarbetslösa inställningen att kompetensutvecklingen inte leder till en förbättrad situation. Marianne Dahl nämner, till skillnad från de andra aktörerna, att arbetsgivare i vissa fall utnyttjar invandrarnas bristande kunskap om samhället och om sina rättigheter. Även i Kista verkar detta förekomma hos såväl offentliga som privata arbetsgivare som förstudien visat. Hon ger vidare exempel på att arbetstagare avsiktligt hålls omedvetna av sina arbetsgivare om de möjligheter och förmåner som de kan ta och ger delvis facket större ansvar att ge medlemmarna information om sina rättigheter:

Flera kände inte till möjligheten att utbilda sig med rekryteringsbidrag. Det är ju märkligt att arbetsgivare inte använder sig av denna möjlighet för att kompetensutveckla sin personal (speciellt inom vården). (Marianne Dahl, handläggare)

Samarbete mellan myndigheterna är en möjlighet

En viktig del i projektets start och genomförande har varit samverkan mellan de olika organisationer och myndigheterna som har varit inblandade i projektet; SDF Kista, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i Kista, IFS i Stockholm, de fackliga organisationerna och den lokala småföretagsföreningen och slutligen HELA-sekretariatet och författaren till föreliggande rapport. Detta möjliggjorde för parterna att ge sin version av problemet och underlättade därför för de lokala aktörerna att se problemet från olika håll. Denna samverkan uppskattas upprepade gånger av arbetsförmedlaren Birger Lingen (intervju sommaren 2005). Projektledaren Eva Knutsson-Löf säger följande om detta samarbete:

En fördel har varit att olika personer från olika myndigheter har samarbetat och lärt mycket av varandras arbete. Erfarenheter i projektet har också varit kompetensutvecklande dvs att lösa olika problem som uppkommit under projektets gång. Projektet är viktigt för att visa att bra samarbete mellan myndigheter ger bra resultat. Jag tror att om olika myndigheter samarbetar runt en individ så ger det goda effekter. (Eva Knutsson-Löf, projektledare)

Några reflektioner kring genomförandet och resultaten

Genomgången av både förstudien och slutrapporten visar att det finns vissa svårigheter för att få arbetsgivare och personalchefer att jobba med att införa fler heltidsanställningar i sina organisationer. Detta är ett problem för kommunen då majoriteten av deltidsanställda och timvikarier inom de drabbade kommunala enheterna vill jobba heltid.²⁰ Vissa arbetsgivarna visade emellertid inte något uttalat intresse för att jobba med deltidsarbetslöshetsfrågan.²¹

Både privata och offentliga arbetsgivare som intervjuats i projektet kommer med delvis motstridiga resonemang kring tim- och deltidsanställningar i Kista.²² Å ena sidan säger de att deltidsschema är ett måste i deras verksamhet, vilket innebär att de faktiskt vill ha deltidsanställda. Å andra sidan uppger särskilt offentliga arbetsgivare att de deltidsarbetande är nöjda med sitt arbetsschema och de får gärna heltid om de så önskar. Samtidigt gör de själva inget för att förvekliga detta för många heltidssökande. Att så många i förstudien och under projektets gång sökt heltidstjänster eller utökade arbetstimmar visar på en sådan paradox.

Projektet har lyckats med att lyfta fram småföretagens problem i området. Däremot har det inte lyckats med att utveckla strategier för att möjliggöra ökad tillväxt för dem under projektiden. Att intresset var lågt från företagarnas och deras deltidsanställdas sida tyder på att projektet, trots sina goda avsikter, inte hade prioriterats av företagarna och deras anställda.²³ Företagarnas intressen låg alltså inte i linje med projektets intressen. Att företagare och deras anställda erbjöds kompetensutveckling och utbildning var en förmån för dem från projektets sida. Huruvida det var klokt att projektet initialt satsade på de invandrarägda familjeföretagen kan diskuteras i efterhand. Man kunde t ex i stället mer ha fokuserat på stora arbetsgivare liksom på undervisning av de deltidsanställda i olika frågor. Det behövdes t ex mer satsning på undervisning av de deltidsanställda i fackliga frågor samt vilka rättigheter och skyldigheter en arbetstagare har i det svenska samhället och arbetslivet. Undervisningen behövdes då genomgången av rapporten och projektets olika handlingar visar att en del av problemen beror på låg utbildning.

När det gäller aktiviteter riktade mot deltidsarbetslösa har en del individer lyckats att inom ramen för projektbudgeten gå på kurser. En del av aktiviteterna

²⁰ Se Helena Hermanssons rapport (2003-08-12), "Fast heltid till alla - en utredning om förutsättningarna att erbjuda alla medarbetare fast heltidsanställning".

²¹ Från deltid till heltid i Kista (2004-06-12). Intern rapport från IAK Kista baserad på förstudien.

²² Jämför slutrapporten september 2005, Förstudierapporten 2004 och intern rapport från IAK (2004-06-12) baserad på förstudien.

²³ Se bl a mötesprotokoll från arbetsgruppsmötet 2004-11-30, och partnerskapsmötet 2004-12-07.

och arbetsmarknadsinsatserna som egentligen var avsedda för de deltidslösa i projektet passade dock inte deras tidsschema. I stället slussades heltidsarbetslösa och andra personer utanför projektet in i insatserna. Det hade krävts bättre matchning från projektanställdas sida för att nå fler deltidslösa. Slutrapporten visar att i stället för målet att 70 procent av deltagarna skulle ha fått heltid efter projektets avslutning är det bara 1/3 som fått det, varav en del med anställningsstöd.

Slutsatser

Syftet med denna rapport har varit att följa upp det lokala projektet ”Från deltid till heltid i Kista” samt söka eventuella möjligheter och hinder för projektet och stadsdelen när det gäller att minska deltidsarbetslösheten. Rapporten skulle svara på följande övergripande frågor:

- Hur ser situationen ut i Kista med avseende på bl a arbetslöshet och deltidsarbetslöshet, arbetsmarknaden och näringslivsstrukturen, bidragsberoendet mm?
- Vad har det lokala HELA-projektet i Kista haft för målsättningar och vad har det gjort för att lösa problemet?
- Vilka är de eventuella möjligheterna/hindren för projektet och stadsdelen?

Kista är en invandrartät stadsdel och förort i norra Stockholm. Andelen arbetslösa och deltidsarbetslösa samt andelen biståndstagare är högre eller mycket högre i Kista än genomsnittet för Stockholms kommun. Den lokala näringslivsstrukturen är dominerad av tillverkningsindustrier och särskilt framtidsinriktade IT- och telekomföretag och Kista visar en betydligt större industrisektor än övriga Stockholm och landet. Jobben i Kista är alltså anpassade till de många civilingenjörer inom IT-företagen som dagligen pendlar till Kista från andra stadsdelar och kommuner. Merparten av själva kistaborna har sina jobb utanför stadsdelen och många deltidsarbetar ofrivilligt. Deltidsarbetslösheten och timanställningarna i Kista är ett problem som främst berör invandrade män och kvinnor och särskilt de lågutbildade dito.

Arbetsgruppen i det lokala projektet ”Från deltid till heltid i Kista” fokuserade från början på tre huvudgrupper i området: offentliga arbetsgivare plus stora serviceföretag, typiska små invandrarföretag i Akalla och Husby, samt de deltidsarbetslösa. De inledde en dialog med offentliga och privata arbetsgivare i Kista om att satsa mer på scheman som bygger på fler heltidsanställningar och utökade timmar för de redan deltidsanställda. Arbetsgruppen satsade också på att genom att ge invandrarföretagare och deras anställda i området en del baskunskaper underlätta för dem att expandera och ge fler deltidsanställda utökade timmar eller heltidsarbete. Slutligen satsade arbetsgruppen på individuella yrkesinriktade utbildningar för deltidsarbetslösa, timanställda och även några heltidsarbetslösa. Resultatet av de genomförda aktiviteterna är långt ifrån optimalt och bara en mindre del av deltagarna fick utökade timmar eller heltidsanställningar. Projektet har också gjort en förenklad analys för att ta reda på vilka vinster det har att Arbetsförmedlingen i samverkan med olika myndigheter satsar på deltidsarbetslösa. Efter analysen kom de till slutsatsen att det lönar sig att Arbetsförmed-

lingen anställer en person för att enbart jobba med deltidsarbetslösa. Spridning av projektet har gjorts via Internet samt deltagande vid konferenser, däribland den som anordnades av själva projektet i Kista.

Högriskprojektet "Från deltid till heltid i Kista" har lyckats med en mindre del av sina preliminära målsättningar, som framgår av projektets slutrapport (september 2005). Projektet har jobbat mer eller mindre inom knappt 1/3 av de uppsatta utvecklingsområdena, som var 1) kompetensutveckling för anställda med låg formell utbildning; 2) nätverk för erfarenhetsutbyte/gemensamt lärande; 3) metoder och verktyg för kartläggning, analys och handlingsplaner; 4) modeller och metoder för förändringsarbete med anställdas medverkan i, och 5) modeller för lokal samverkan.²⁴ Detta är inte en framgång för projektet om man ser till arbetsgruppens mycket hårda och intensiva arbete under ett helt år. Projekt av detta slag behöver dock längre tid och fortsatt arbete för att ge fler resultat, speciellt när projektet, på grund av en del oprövade metoder, klassas som högriskprojekt från början.

De möjligheter som finns i projektet och därmed för stadsdelen på sikt är kombinationstjänster för de deltidsanställda samt kompetensutveckling för dem, och samarbete mellan olika myndigheter och organisationer. Ett hinder är långa avstånd mellan olika kombinerade deltidstjänster. Andra hinder är arbetsgivares bristande ansvarstagande när det gäller att jobba med nya organisationsformer eller arbetstidsmodeller som underlättar för de deltidsanställda att gå upp i arbetstimmar eller jobba heltid. Till detta bör läggas deras ointresse inför att personalen kompetensutvecklar sig. Å andra sidan bör nämnas vissa arbetstagares bristande ansvarstagande att ta itu med sina problem, att de t ex ser a-kassa som en självklarhet och inte som en social förmån i en nödsituation, att de inte seriöst ser på kompetensutveckling som en eventuell förbättringsåtgärd, att de inte satsar på att förbättra sina språkkunskaper och visar ointresse för fackliga frågor.

Att projektet lyckats jobba kring en mindre del av de formulerade målsättningarna och utvecklingsområdena visar på hur komplicerad verkligheten i Kista är. Mera samarbete mellan olika lokala aktörer kan vara ett sätt att arbeta vidare. Problemet är komplext och det behövs fortsatt långsiktigt lokalt arbete kring denna fråga.

²⁴ Underlag för halvårsrapport till HELA-projektet, sista version 2005-05-26.

Referenser

Litteratur

- Andersson, R (2001), Egenföretagandets etniska geografi i Sveriges storstadsregioner. Ingår i *Marginalisering eller integration - Invandrarnas företagande i svensk retorik och praktik*. NUTEK: Stockholm.
- Bienkowska, D och Hedberg, C (2006), *Arbetskraftens rörlighet och kunskaps-spridningen i kluster- Exemplet IT- och telekomföretag i Kista*. Arbetslivsrapport 2006:1, Arbetslivsinstitutet: Stockholm.
- Edoft, U & Lagerholm, M (1999), Kista- dynamik, innovation och arbetslöshet. I Lundmark, M & Molina, I (red) (1999), *Samhällsgeografiska studier på järvafältet*. PARTNERSKAP för MULTIETNISK INTEGRATION 2/99.
- Ehn, S (2005), Sovstäderna är ingen bra plats för företagardrömmar. I tidskriften *AXESS nr 4*, årgång 4 maj 2005.
- Elmlund, P (2005), Stadsplaneringen skapar barriärer för invandrare. I tidskriften *AXESS nr 4*, årgång 4 maj 2005.
- Hermansson, H (2003), *Fast heltid till alla - en utredning om förutsättningarna att erbjuda alla medarbetare fast heltidsanställning*. Stockholms Stad, Personalpolitiska avdelningen - stadsledningskontoret 2003-08-12.
- Khakee, A (1989), *Kommunal planering i omvandling 1947-1987*. Umeå universitet.
- Levin, M (1999), Action Research Paradigms. I Greenwood, DJ (1999) (ed), *Action Research- From practice to writing in an international action research development*
- Norrgård M, Persson M & Stenman C (1999), Järvafältets bebyggelsehistoria- från jordbruksbygd till förort. I Lundmark, M & Molina, I (red) (1999), *Samhällsgeografiska studier på järvafältet*. PARTNERSKAP för MULTIETNISK INTEGRATION 2/99.
- Ohlsson, J (2002), Forskaren som kritisk reflektör- pedagogisk forskning i dialog med praktiken. I Svensson L, Brulin G, Ellström, PE, Widgren Ö (red), *Interaktiv forskning - för utveckling av teori och praktik*. Arbetsliv i omvandling nr 2002:7, Arbetslivsinstitutet: Stockholm.
- SOU (1999:27), *DELTA- utredningen om deltidsarbete, tillfälliga jobb och arbetslöshetsersättning*. Stockholm: Fritzes.
- Svensson, L (2002), Bakgrund och utgångspunkter. I Svensson L, Brulin G, Ellström, PE, Widgren Ö (red), *Interaktiv forskning - för utveckling av teori och praktik*. Arbetsliv i omvandling nr 2002:7, Arbetslivsinstitutet: Stockholm.
- Wahlgren, I (2003), *Aktionsinriktad forskning samt utvärdering i HELA-projektet- förslag till en handlingsplan*. Intern rapport från Arbetslivsinstitutet 2003-11-28. Arbetslivsinstitutet: Stockholm.
- Wahlgren, I (2005), *Ett hållbart arbetsliv i ohållbara organisationer - om HELA-projektets genomförande i Herrljunga kommun*. Working Paper från HELA-projektet 2005:6, Arbetslivsinstitutet: Stockholm.

Westlander, G (1999:24), *Forskarroller i varianter av aktionsforskning*. Forskningsrapport från Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm.

Ågren K, Dagbo B, Karlsson D (1999), Arbetslöshet och arbetsmarknadsåtgärder på Järvafältet. I Lundmark, M & Molina, I (red) (1999), *Samhällsgeografiska studier på järvafältet*. PARTNERSKAP för MULTIETNISK INTEGRATION 2/99.

Projekthandlingar

1. Enkätundersökning genomförd av Parisa Hadaegh (IFS), hösten 2004.
2. Förstudierapport "Från deltid till heltid i Kista" (2004) för HELA-projektet.
3. Parisa Hadaeghs rapport till styrgruppen 2005-02-01.
4. Projektansökan till HELA-projektet 2004-02-23
5. Projektplanen 2004-08-30.
6. Projektplan version 1 (hösten 2004)
7. Projektplan version 2 (2005-01-11).
8. Mötesprotokoll från partnerskapsmötet 2004-12-07.
9. Mötesprotokoll från arbetsgruppsmöte 2004-10-04.
10. Mötesprotokoll från arbetsgruppsmöte 2004-11-30.
11. Från deltid till heltid i Kista (2004-06-12). Intern rapport från IAK Kista baserad på förstudien.
12. Slutrapport HELA-projektet "Från deltid till heltid i Kista", senast ändrad 2005-09-13.
13. Underlag för halvårsrapport till HELA-projektet, sista version 2005-05-26.

Individuella intervjuer med de deltidsarbetslösa

Intervju med Maria (kontorist) 2005-04-26 kl 16:30.

Intervju med Maryam (vårdbiträde) 2005-04-27 kl 11.00

Intervju med Johan (arbetare) 2005-05-26, kl 16. 30

Intervju med Mahmoud (köksbiträde) 2005-05-27, kl 16.00

Intervju med Paula (vårdbiträde) 2005-06-30, kl 10.00

6. Intervju med Patrik (datakonsult) 2005-06-30, kl 13.00

Intervju per email med de projektansvariga, sommaren 2005

Birger Lindén, handläggare i projektet, Arbetsförmedlingen/Kista.

Eva Knutsson-Löf, projektledare, SDF Kista.

Marianne Dahl, handläggare i projektet, IAK/Kista.

E-post

1. E-post från Marianne Dahl 2005-09-15 och 2005-09-16.

Internetbaserade material

www.kista.info/helaprojektet/omkista

Övrigt

1. Statistik från Stockholms stads utredning och statistikkontor (USK), sommaren 2005.
2. Statistik från Länsarbetsnämnden i Stockholm, februari 2006.

Bilaga

Frågeformulär i undersökning om deltidarbetslösa i Kista 2005

Namn, kön och ålder

Ursprungsland

Tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet i ursprungslandet och Sverige

Hur länge har du bott i Sverige?

Var jobbar du nu, sedan vilken tid, och hur mycket i Procent?

Är du nöjd med ditt jobb? Ditt deltidjobb?

Varför arbetar du deltid?

Klarar du dig ekonomiskt på en deltidstjänst?

Vill du arbeta heltid eller gå upp i arbetstimmar?

Vad önskar du dig själv?

11. Vill du tillägga något som du glömt att säga?

Frågor till lokala aktörer i Kista, juli 2005

1. Vad har din roll varit i projektet?
2. Vad tycker du om projektet?
3. Vad har hänt sedan starten av projektet? Projektets utveckling? Problem, lösningar, och möjligheter?
4. Hur långt har du lyckats med ditt respektive delprojekt i Kista projektet?
5. För- och nackdelar med Kista projektet?
Varför är projektet viktigt?
Vad tycker du om styrgruppen och samverkan där?
Vad tycker du deltidarbetslösheten i Kista beror på?
Dina eventuella förslag på förbättringar? Tankar och idéer?